

CONSULTATIEBUREAUX VOOR ZUIGELINGEN TEN PLATTELANDE.

Met zeker genoegen heb ik de ingezonden stukken over de consultatiebureaux voor zuigelingen (C. B. v. Z.) ten plattelande gelezen. En ik heb respect gekregen voor de wijze, waarop sommige collegae voor anderen een zedemeester kunnen uithangen. Wij artsen schijnen een merkwaardig zwak te hebben voor de gebreken van hen of haar, die wij als collegae plegen te betitelen en aan te spreken. Ook al zijn deze gebreken, als wij ze op den keper gaan beschouwen, niet eens zoo heel erg. Ik ben het tenminste niet met collega MUNTENDAM eens, als hij in bewoordingen, die klaarblijkelijk bedoeld zijn op het gemoed te werken, den artsen in Stadskanaal een „bedenklijke moraliteit” aanwrijft, omdat zij niet als leider van een C. B. v. Z. willen optreden. Ik ben het geheel met deze heeren eens, al zijn mijn motieven op papier dan meer ideëel.

Het publiek bezoekt nu eenmaal het C. B. v. Z. om de(n) kinderarts, en niet om ons, ook al onderzoeken wij nog zoo goed.

Dat geldt ten minste voor Holland. Op verschillende Groene Kruis-vergaderingen is mij dat wel zeer duidelijk geworden. In hoeverre in Drente nog meer patriarchale verhoudingen bestaan, laat ik in het midden.

Ook in dorpen met één arts lijkt mij de kinderarts de aangewezen persoon voor leider van een C. B. v. Z.

Wel staat m. i. vast, dat wij, huisartsen, tengevolge van het instellen van een C. B. v. Z. financieel iets achteruit gaan, en ik vind het heel gewoon, dat wij, geneeskundigen, dit durven schrijven. En wanneer een huisarts zelf de leiding van een C. B. v. Z. op zich wil nemen, lijkt het toch een haast vanzelf sprekende zaak, dat hij hiervoor een kleine vergoeding ontvangt.

De baatzuchtigen zijn nog lang niet de meest baatzuchtigen!

Vanzelf spreekt het, dat ik die collegae niet genoeg kan prijzen, die een open oog en hart hebben voor de behoeften van de bevolking, waarover zij als geneeskundige hebben te waken. En dus de C. B. v. Z. gratis leiden.

Een eeresaluut voor zooveel diep gevoelde verantwoordelijkheid.

En in gemoede, maar tevens in alle bescheidenheid, zou ik willen wijzen op de zeer vele mogelijkheden, die zich voor hun arbeidzaamheid ontsluiten. Want behalve het C. B. v. Z. zijn er op dorpen, ook met een enkelen arts, nog wel andere dingen, die even belangrijk zijn en evenzeer praeventief werken.

Allereerst de tuberculosebestrijding. Is er op uw dorpje al een Consultatiebureau. Zijn alle infectiebronnen bekend? Hoeveel positieve huidreacties zijn er? Hoeveel z.g. bedreigde kinderen? Is de sanatoriumverpleging in alle vormen geregeld (gehuwde vrouwen); verder de verzorging der schooljeugd. Zijn alle refractieanomalieën gecorrigeerd? Zijn de adenoïden, die zulks vereischen, alle verwijderd. En heeft de orthopaedist zijn werk voor de kinderen met kyphoscoliosis al gedaan? Zijn alle hoofden rein? En is de voeding der armsten geregeld? Hoe staat het met diphtherie- en roodvonkbestrijding? Ten derde de E. H. B. O.. Wordt deze geleid in de banen, die een werkelijk doelmatige eerste hulp bij ongelukken verzekeren; een hulp, die niet ontaarden in een hopeloos gekwakzalver van menschen, die zich verbeelden meer te weten dan een arts? Dan is er nog de zwangerschapszorg. Zorgt uw verloskundige goed voor haar zwangeren en kraamvrouwen? Meët zij bloeddruk, onderzoekt zij urine? Is het niet beter een consultatiebureau voor zwangeren op te richten? Is het niet beter zelf bevallingen te leiden? Voorts de reumatiekbestrijding. Rheumatiek komt overal veel voor. Hoeveel ellende en armoede kan men hiermede voorkomen.

Geachte collegae, wat een geweldig mooi praeventiefwerk kunnen wij oopen dorpje verrichten. En dat alles gratis. Zonder maar in het minst overbelast te worden! Het duizelt mij wel even. En ik begin toch maar met de leiding van het hier op te richten C. B. v. Z. aan een kinderarts op te dragen.

Zevenhuizen (Z.H.), 8 Maart 1930.

P. DE JONG.

CONSULTATIEBUREAUX TEN PLATTELANDEX.

Wel verwachtte ik den wind van voren te krijgen, doch zij blijkt gegroeid te zijn tot een storm, vooral uit de richting Noord-Oost. Ik kan het hier wel mee doen! Het spijt mij, dat collega HARDENBERG in zijn ingezonden stuk in het *Tijdschrift*-nummer van 22 Februari jl. naar voren bracht, dat de arts, die een consultatiebureau leidt, hierdoor moreel geschaad wordt en dat dit werk moreel minder verheffend is als het uitbreiden van de geneeskundige kennis door het volgen van artsen-cursussen. Welnu, hieruit sprak een kleineering van het werk, dat een platlandicus doet bij het leiden van een consultatiebureau. Ik voelde mij bij het lezen van die regels dan ook gedrongen mij in deze schermmutseling te mengen met dezelfde wapens, om weer te geven, wat ik in het kamp van mijn tegenstanders als moreel minder verheffend zag. En de vlieger schijnt wel te zijn opgegaan! Het is alleen jammer, dat collega HARDENBERG niet geheel zakelijk is gebleven in zijn repliek.

Wat den zoelen wind uit het Zuidwesten betreft, dank ik collega DE JONG voor zijn goede raadgevingen tot verbetering der volksgezondheid. Dat het in Zuid-Holland wel mogelijk is om ook op de kleinere dorpen het consultatiebureau voor zuigelingen door den kinderarts zelf te laten leiden, levert mijns inziens een voordeel op boven die streken, waar de kinderarts door zijn overvloed van werk hiertoe niet in staat is; wij mogen toch van de paediaters een grootere kennis van de (preventieve) kindergeneeskunde verwachten dan van ons zelf en het is dan ook vanzelfsprekend, dat daar, waar zulks mogelijk is, de kinderarts het consultatiebureau zal moeten leiden. Nogmaals echter, daar de kans daarop voorloopig nog niet bestaat, drale de plaatselijke arts niet om zelf de leiding op zich te nemen.

Hollandscheveld (Dr.).

P. MUNTENDAM Jr.

Het komt de redactie voor, dat deze aangelegenheid nu voldoende is toegelicht.

„ICTERUS CATARRHALIS" VOORKOMEND ALS BESMETTELIJKE
ZIEKTE.

De klinische les van dr. HANNEMA in het nummer van 15 Maart jl. van dit *Tijdschrift* geeft mij aanleiding mededeeling te doen omtrent vijf gevallen van „icterus catarrhalis", die ik in een gezin waarnam.

I. Jongen van 8 jaar, wordt 22 Juli 1929 ziek met braken, kramp en diarrhee, 24 Juli icterus, donkere galkleurstoffenbevattende urine, ontkleurde faeces, lever gezwollen, milt twijfelachtig opgezet; het meten van de temperatuur wordt zoowel door den patiënt als de omgeving bemoeilijkt; de ziekte heeft een zoo gunstig beloop, dat de patiënt bij mijn bezoek op den 1sten Augustus zich door weg te loopen aan mijn contrôle onttrokken heeft.

II. Meisje van 14 jaar wordt 7 Augustus hangerig, krijgt krampen, diarrhee en braakt, den 10den Augustus vind ik icterus, galkleurstofbevattende urine, ontkleurde faeces en een ietwat gezwollen lever, deze patiënt is den 21sten Augustus genezen.

III. Jongen van 10 jaar wordt den 10den Augustus ziek met hoofdpijn, krampen in den buik; hij is hangerig, doch voelt zich pas den 12den Augustus zoo ziek, dat hij te bed gaat; den 13den Augustus heeft hij icterus, donkere urine en ontkleurde faeces; hij is den 26sten Augustus genezen.

IV. Jongen van 11 jaar; hij is den 17den Augustus gaan liggen, is hangerig, bleek, braakt, doch heeft geen diarrhee; den 19den Augustus heeft hij icterus, donkere urine en ontkleurde faeces; hij is in het begin van September genezen.

V. Jongen van 6 jaar wordt den 25sten Augustus hangerig en misselijk; den 28sten Augustus heeft hij icterus, galkleurstofhoudende urine en ontkleurde faeces; de ziekte heeft een gunstig beloop. De oudere leden van het gezin werden niet aangetast door de ziekte.

Een geval van „icterus catarrhalis" gevolgd door een tweede geval in hetzelfde gezin komt af en toe voor, doch een dusdanige uitbreiding dezer ziekte in één gezin zal waarschijnlijk zelden worden waargenomen.